

Materiál

na zasadnutie miestnej rady
a na zasadnutie miestneho zastupiteľstva

dňa 29. novembra 2016

dňa 6. decembra 2016

Návrh na pomenovanie novovzniknutého verejného priestranstva – „Námestie Mórica Beňovského“

Predkladateľ:

Mgr. Radoslav Števčík
starostka mestskej časti

Návrh uznesenia miestnej rady:

Miestna rada mestskej časti Bratislava-
Staré Mesto
o d p o r ú č a
Miestnemu zastupiteľstvu mestskej časti
Bratislava-Staré Mesto prerokovať
predložený návrh

Zodpovedný:

JUDr. Iveta Hahnová
vedúca oddelenia
právneho a správnych činností

**Návrh uznesenia miestneho
zastupiteľstva:**

- v materiáli

Spracovateľ:

Ing. Eva Bellová
oddelenie právne a správnych
činností

Materiál obsahuje:

- návrh uznesenia
- dôvodovú správu
- list Združenia Mórica Beňovského, OZ, zo dňa 26.06.2015
- list Združenia Mórica Beňovského, OZ, zo dňa 21.06.2016
- podporný list ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí zo dňa 23.6.2016
- list spoločnosti YIT Slovakia a.s zo dňa 26.10.2016
- list spoločnosti DreamField Property s.r.o. zo dňa 24.10.2016
- list spoločnosti AMW Development a.s. zo dňa 31.10.2016
- kópiu katastrálnej mapy
- vizualizáciu

N á v r h u z n e s e n i a

Miestne zastupiteľstvo mestskej časti Bratislava-Staré Mesto

A. s c h v a ľ u j e

pomenovanie novovzniknutého námestia – „Námestie Mórica Beňovského“, v projekte „Polyfunkčný areál Stein“, medzi kultúrnou pamiatkou tzv. Spilkou a bytovými domami vo vnútrobloku s napojením na Blumentálsku ulicu.

B . p r e d k l a d á

Mestskému zastupiteľstvu hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy návrh na určenie názvu novovzniknutého námestia – „Námestie Mórica Beňovského“, v projekte „Polyfunkčný súbor areál Stein“, medzi kultúrnou pamiatkou tzv. Spilkou a bytovými domami vo vnútrobloku s napojením na Blumentálsku ulicu.

Dôvodová správa

I.

Predkladateľ navrhuje uznesením schváliť návrh na pomenovanie novovzniknutého námestia podľa Mórica Beňovského a následne podľa Čl. 18 ods. 4 písm. t) Štatútu hlavného mesta Bratislavy predložiť Mestskému zastupiteľstvu hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy návrh na určenie názvu nového námestia – „Námestie Mórica Beňovského“ s účinnosťou po kolaudácii priestranstva.

II.

Matúš Móric Michal František Serafín August Beňovský, vtedy písané Benyovszký, (* 20. september 1746, Vrbové – † 23. máj 1786, Angoncy, osada „Mauritania“, Madagaskar) bol uhorský šľachtic slovenského pôvodu, cestovateľ, objaviteľ, moreplavec, kolonizátor, prieskumník, spisovateľ, kráľ Madagaskaru, generál francúzskej armády, veliteľ poľskej armády a rakúsky dôstojník. Bol prvý Európan, ktorý sa plavil v severnom Tichom oceáne (sedem rokov pred Jamesom Cookom a de La Pérousom). Autor memoárového diela *Pamäti a cesty*.

Beňovský bol typický predstaviteľ obdobia osvietenstva, rozvoja dopravy, obchodu a objavovania neznámych území. Bol:

- prvý Európan, ktorý sa plavil v severnom Pacifiku – preskúmal západné pobrežie Aljašky medzi ústím Yukonu a Kuskokwinu, pričom sa plavil pozdĺž ostrova Unimak (Aleuty) a jeho cesta do Macaa bola prvá známa cesta zo severozápadného pobrežia Ameriky na juhovýchodné pobrežie Ázie
- prvý Slovák, ktorý navštívil štyri kontinenty (Európa, Ázia, Afrika, Amerika)
- významný prieskumník Madagaskaru a kráľ strategicky významnej severovýchodnej časti Madagaskaru
- prvý autor celosvetového bestselleru slovenského pôvodu
- prvý Slovák, ktorý zasiahol do vývoja väčšieho počtu krajín (Poľska, Ruska, Japonska, Číny, USA, Francúzska, Rakúska, Madagaskaru, ...)

Narodil sa vo Vrbovom v roku 1746 a strávil tam aj svoje detstvo. Svoju kariéru začal ako vojak rakúskej armády (Slovensko bolo vtedy súčasťou Uhorska, ktoré bolo časťou rakúskej monarchie). Po smrti jeho matky a otca bol nútený sám sa postarať o mladších súrodencov. Spory o dedičný majetok s jeho nevlastnými švagrami spôsobili žaloby na jeho osobu na stoličnom súde v Nitre, na základe čoho bol nútený opustiť rakúsku monarchiu (teda aj Uhorsko) a odišiel na Spiš, ktorý bol v tom čase súčasťou „poľského zálohu“. V roku 1768 sa pridal k poľskému národnému hnutiu proti ruskej intervencii v Poľsku. V tom čase sa zároveň oženil so Zuzanou Hönschovou zo Spišskej Soboty. Rusi ho zajali a internovali v Kazani, neskôr ho poslali do vyhnanstva na Kamčatke. Beňovský odtiaľ ušiel ako vodca vzbury na lodi spolu s ostatnými väzňami a začali objaviteľskú plavbu cez severný Pacifik (bol prvý Európan, ktorý sa tade plavil). V Macao vstúpil do francúzskych služieb. V roku 1772 dorazil na francúzskych lodiach do Paríža, kde zapôsobil na kráľa Ľudovíta XV. Tento mu udelil dekrét na vybudovanie vojensko obchodnej základne na Madagaskare a udelil mu hodnosť francúzskeho plukovníka. V roku 1776 Beňovského na Madagaskare miestni kmeňoví náčelníci zvolili za *anpanjakabe* (kráľa kráľov) Madagaskaru. V tom istom roku sa vrátil do Paríža, kde ho

neskôr na príkaz Ľudovíta XVI. povýšili na generála, udelili mu vojenský rad Svätého Ľudovíta a doživotný dôchodok.

V roku 1777 sa stal blízkym priateľom Benjamína Franklina (vtedy americký vyslanec vo Francúzsku), ktorý sa stal aj rodinným priateľom Beňovského dvoch dcér. Poznal sa aj s grófom Casimirom Pulaskim (1745 – 1779), poľským a neskôr aj americkým generálom. V zime 1777/1778 sa vrátil na Slovensko do svojho kaštieľa v Beckovskej Vieske, kde okrem iného korešpondoval s francúzskymi úradmi. Cisárovná Mária Terézia udelila v roku 1778 Beňovskému titul grófa a vylepšila mu rodový erb. Jej syn Jozef II neskôr poveruje Beňovského založiť na Madagaskare kolóniu, ktorá by podliehala Viedni. Beňovský sa prostredníctvom amerického veľvyslanca v Paríži, Benjamína Franklina, dostáva do amerických najvyšších kruhov. Beňovský prichádza do USA v roku 1782, kde sa prostredníctvom Benjamína Franklina stretol s Georgeom Washingtonom a jeho manželkou a ponúkol im, že zhromaždí v Nemecku pre americkú revolúciu vojsko. Je zachovaná korešpondencia medzi Beňovským a Georgeom Washingtonom, kde Beňovský ponúka podporu americkej revolúcii a boja USA za nezávislosť. Keďže nezískal finančnú podporu pre výpravu na Madagaskar od Francúzska, ani od Rakúska, obrátil sa na Veľkú Britániu, kde v roku 1783 požiadal vládu o povolenie expedície na Madagaskar. V tom istom roku odovzdal v Londýne svoje po francúzsky písané pamäte Johnovi Hyacinthovi de Magellan (potomkovi rovnomenného slávneho moreplavca), ktorý ich preložil do angličtiny a v roku 1790 ich aj vydal pod názvom *Memoirs and Travels*, zároveň boli vydané aj vo francúzštine. Nasledovali preklady do mnohých jazykov (napríklad do nemčiny, holandčiny, švédčiny, poľštiny, slovenčiny v r.1808, do maďarčiny v r.1898), kniha vyšla aj v japončine a stala sa svetovým bestsellerom. V roku 1784 sa Beňovský vybral na svoju druhú expedíciu na Madagaskar na lodi *Intrepid* poskytnutej obchodníkmi Messonierom a Zollikoferom, s ktorými podpísal obchodnú zmluvu. Loď vyplávala z USA z Baltimore a musela po ceste núdzovo pristáť v Brazílii. V roku 1785 dorazil na Madagaskar tento krát ako nezávislý veliteľ s podporou amerických obchodníkov. Na Madagaskare začal budovať hlavné mesto svojej plánovanej „ríše“ – Mauritania (pomenované podľa mena Móric - Mauritius) na Cap Est (najvýchodnejší bod ostrova). Jeho prítomnosť a autorita na ostrove znepokojili Francúzov na ostrove Maurícius (Ile de France). V roku 1786 guvernér Ile de France vyslal na Madagaskar výpravu ostrostrelcov, ktorá 23. mája uskutočnila prekvapivý útok. Beňovský zomrel vo veku nedožitých 40 rokov, v boji pri obrane Mauritanie. Paradoxne ako francúzsky generál bol zastrelený francúzskou guľkou. Na Cap Este ho aj pochovali spolu s dvoma ruskými utečencami, ktorí ho sprevádzali od útoku z Kamčatky. (cit. Wikipedia, upravené)

III.

Podľa ust. § 2b zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“) obec určuje a mení nariadením názvy ulíc a iných verejných priestranstiev. Názvy ulíc a iných verejných priestranstiev sa určujú s prihliadnutím na históriu obce, na významné nežijúce osobnosti, na veci a pod. Nepripustné sú názvy po žijúcich osobách, názvy dlhé, duplicitné, urážajúce mravnosť, náboženské alebo národnostné cítenie, jazykovo nesprávne a názvy nepriliehavé vzhľadom na históriu obce.

Podľa ust. § 6a ods.2 písm. l) zákona Slovenskej národnej rady č. 377/1990 Zb. o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave je Bratislave vyhradené určovať názvy ulíc a iných verejných priestranstiev. Mestskému zastupiteľstvu je podľa Čl. 7 ods. 6 písm. x) Štatútu hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy (ďalej len „štatút“) vyhradené

určovať a meniť nariadením Bratislavy názvy ulíc a iných verejných priestranstiev na návrh mestskej časti.

Podľa Čl. 18 ods. 4 písm. t) štatútu je miestnemu zastupiteľstvu vyhradené predkladať mestskému zastupiteľstvu návrh na pomenovanie alebo zmenu názvu ulíc a iných verejných priestranstiev.

Podľa ust. § 2d zákona o obecnom zriadení odo dňa vyhlásenia referenda, volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, volieb prezidenta Slovenskej republiky alebo ľudového hlasovania o jeho odvolaní, volieb do Európskeho parlamentu, volieb do orgánov územnej samosprávy, miestneho referenda alebo sčítania obyvateľov, domov a bytov nemožno až do ich vykonania rozhodnúť o územnej zmene, určiť alebo zmeniť názov obce alebo jej časti, určiť názov ulice alebo iného verejného priestranstva ani rozhodnúť o zmene číslovania stavieb.

Mestská časť predkladá návrh na základe žiadostí developera projektu Stein spoločnosti YIT Slovakia a.s., Račianska 153/A, 831 54 Bratislava; vlastníka časti pozemkov DreamField Property s.r.o., Račianska 153, 831 54 Bratislava; vlastníka časti pozemkov AMW Development a.s., Gorkého 7/A, 811 01 Bratislava; Združenia Mórica Beňovského,oz, Šalviová 8, 821 01 Bratislava.

Návrh na pomenovanie verejného priestranstva v lokalite v ktorej sa realizuje projekt „Polyfunkčný areál Stein“ bol prerokovaný ako poslanecký návrh na zasadnutí miestneho zastupiteľstva dňa 20.09.2016, avšak nezískal dostatočný počet hlasov na prijatie uznesenia. Následne na základe vzájomnej komunikácie developera, vlastníkov pozemkov na ktorých sa projekt realizuje a zástupcov Združenia Mórica Beňovského o.z. po vzájomnej dohode títo prijali spoločné riešenie a navrhujú pomenovanie verejných priestranstiev v uvedenej lokalite ako „Námestie Mórica Beňovského“ a „Steinov dvor“ (ktorý je riešený samostatným materiálom).

Developer uvedený postup podporuje aj z dôvodu, že pre dodávateľov inžinierskych sietí je údaj o súpisnom a orientačnom čísle s názvom ulice/námestia potrebný a tiež je dôležitý ako podklad pre kúpne zmluvy.

Komisia kultúry Miestneho zastupiteľstva mestskej časti Bratislava-Staré Mesto na svojom zasadnutí dňa 21.11.2016 odporučila predloženie materiálu na rokovanie miestneho zastupiteľstva.

Mgr. Radoslav Števíčik
starosta mestskej časti
Bratislava – Staré mesto
Vajanského nábrežie 3
814 21 Bratislava

V Bratislave, 26. jún 2015.

Vážený pán starosta Mgr. Radoslav Števíčik,

už niekoľko rokov sa intenzívne venujeme téme Mórica Beňovský. Skladáme mozaiku a mapujeme dianie okolo tejto významnej historickej osobnosti našich i svetových dejín. S filmovým tímom sa nám podarilo natočiť niekoľko filmových dokumentov.

Priamo na Madagaskare intenzívne bádame po hrobe a pozostatkoch Mórica Beňovského. Máme kontakt so združeniami a nadáciami v Poľsku i v Maďarsku, kontaktujeme sa s ľuďmi zo Slovenska, z Francúzska, z Madagaskaru i z USA. Veľa krajín venuje nášmu Móricovi mimoriadnu pozornosť a svojimi aktivitami dávajú v zahraničí najavo úctu a hold tejto osobnosti. Veľkým nadšencom a obdivovateľom Mórica Beňovského je aj pán Theodore Sedgwick, veľvyslanec USA v Bratislave.

Móric Beňovský, uhorský šľachtic slovenského pôvodu, má ulicu v štyroch mestách na Madagaskare (Antananarivo, Antsirabe, Antsiranana a Antalaha). Móric Benyovszky útca je v Budapešti, napriek tomu, že tu Beňovský nikdy nebol. Móric má ulicu v mnohých mestách v Poľsku, vrátane kráľovského Krakova. Žiaľ, Bratislava ako hlavné mesto Slovenska, vtedajšia metropola Uhorska, korunovačné mesto v Beňovského období a mesto, kadiaľ prechádzal na svojich cestách medzi Vrbovým a Viedňou nemá po Móricovi Beňovskom pomenované nič. Snáď je to len nedôslednosť historikov a nevedomosť laikov, ktorí sa uspokojili, že Beňovského ulica existuje v Dúbravke. Avšak táto ulica, ktorej názov vznikol na prelome 60tych a 70tych rokov je pomenovaná po Pavlovi Beňovskom, významnom jezuitovi a spisovateľovi, ktorý pôsobil v Bratislave v rokoch 1742-1743. Osobnosť a meno Mórica Beňovského začalo rezonovať až po roku 1973, keď bol v STV uvedený seriál Vivat Beňovský. Vtedy už Beňovského ulica v Dúbravke tri roky fungovala.

Každopádne fakt, že naše hlavné mesto nemá po M.Beňovskom, našom krajanovi, žiadnu pamiatku, je pre mňa motiváciou prísť s návrhom, aby sme konečne napravili dlh, ktorý máme voči našej vlastnej histórii. Malo by to byť dôstojné miesto, kde by bolo možné aj informačnými tabuľami priniesť pár informácií o tejto osobnosti. Vzhľadom na to, že "Beňovského" ulica v Bratislave už existuje, bolo by ideálne riešenie, keby vzniklo v rámci developerských projektov v Bratislave nové námestie Mórica Beňovského. Mohlo by to byť napríklad malé námestie, ktoré vzniká v rámci vnútrobloku novej výstavby komplexu Nový Stein. O tomto zámere bol informovaný aj investor a developer. Návrh bol z ich strany prijatý veľmi pozitívne. Podobným listom som oslovil najprv kanceláriu primátora, odkiaľ mi odporučili adresovať tento návrh na Vás ako na starostu príslušnej mestskej časti.

Pomôžme Bratislave, Slovensku i svetu oživiť príbeh Mórica Beňovského cez jeho nové námestie v našom hlavnom meste. V prípade záujmu navrhujem osobné stretnutie.

S úctou

Ing. Vladimír Dudlák, PMP
projektový manažér a riaditeľ
Združenia Mórica Beňovského, OZ

Príloha – ilustračné foto z expedícií MADAGASKAR 2011-2014 – bádanie po hrobe M.B.

CC: Ing. Arch. Ľubomír Boháč
viceprimátor MČ Staré Mesto

Komisia pre kultúru
MUDr. Halka Ležovičová
Bratislava – Staré mesto
Vajanského nábrežie 3
814 21 Bratislava

V Bratislave, 21. jún 2016.

Vážená pani predsedníčka,

nadväzujeme na náš list zo dňa 26. júna 2015, adresovaný na pána primátora MČ Staré Mesto, Mgr. Radoslava Števíka, s návrhom na pomenovanie nového námestia v lokalite STEIN v Starom Meste po Móricovi Beňovskom. List prikladám v prílohe.

Dovoľujeme si uviesť niekoľko dôvodov, prečo si Móric Beňovský zaslúži, aby bolo po ňom v Bratislave niečo pomenované. Všetky faktické a historické argumenty sú profesionálne overené a je možné ich doložiť –

- Móric Beňovský je historická osobnosť svetového formátu, so slovenským pôvodom
- počas svoj pôsobenia sa zapísal do kultúry, histórie i politického diania šiestnástich krajín sveta na štyroch kontinentoch
- na Madagaskare sú po ňom pomenované ulice resp. námestie v štyroch mestách - Antananarivo, Antsirabe, Antsiranana a Antalaha
- v Poľsku, kde je Móric Beňovský národný hrdina, majú ulicu po Beňovskom v dvadsiatich mestách
- V Budapešti, kde Móric nikdy nebol, je Moric Benovszky útca, v Maďarsku je tiež vnímaný ako národný hrdina
- Bratislava ako hlavné mesto Slovenska, vtedajšia metropola Uhorska, korunovačné mesto v Beňovského období a mesto, kadiaľ prechádzal na svojich cestách medzi Vrbovým a Viedňou, nemá po Móricovi Beňovskom pomenovanú žiadnu ulicu
- Beňovský navštevoval v rokoch 1759-1761 piaristické lýceum vo Svätom Jure
- v bezprostrednej blízkosti lokality STEIN je historická budova konskej železnice, odkiaľ v 19. storočí odchádzali vlaky smerom na Trnavu a odvážali cestujúcich aj smerom na Vrbové a Beckovskú Viesku, kde žila Beňovského manželka Zuzana
- Zuzanu Beňovskú, ktorá prežila Mórica o 40 rokov, pochovával 3.marca 1826 v Beckovskej Vieske evanjelický farár Pavol Hurban, otec Jozefa Miloslava Hurbana; správu o tom priniesli vtedy aj Prešporské noviny
- v roku 1996 vydala Národná banka Slovenska striebornú mincu Móric Beňovský v nominálnej hodnote 200,- Sk
- Móric sa v r. 1768 zapojil do bojov Barskej konfederácie za nezávislosť Poľska proti Rusom, po boku Kazimierza Pulaského – poľského, neskôr aj amerického generála
- v Boľšereckom vyhnanstve na Kamčatke dokázal ako zručný komunikátor a líder zorganizovať vzburu a spolu s ruskými, poľskými i švédskym vyhnancom utiekli a preplavili sa na vratkej lodi neznámymi vodami až do provincie Macao
- ako prvý Európan preskúmal pri plavbe z Kamčatky v roku 1771 oblasť severného Pacifiku; toto prvenstvo sa pripisuje Jamesovi Cookovi, ktorý sa tam plavil až o sedem rokov neskôr
- o Beňovskom píše kniha o japonskej vojnovnej histórii „Hayashi Shihei Diskurs“ ako o jedinom človeku, ktorému sa podarilo zrealizovať útek z ruského vyhnanstva na Kamčatke; Beňovského meno sa objavuje v knihe na piatich miestach
- Beňovský, podobne ako M. R. Štefánik, vstupuje do francúzskych vojenských služieb

- v r.1772 získava hodnosť plukovníka a poverenie francúzskeho kráľovského dvora na založenie vojensko-obchodnej základne na Madagaskare
- v rokoch 1774-1776 pôsobí na Madagaskare ako veliteľ oddielu 260 dobrovoľníkov, v Antongilskom zálive; buduje mesto Louisburg, organizuje bádateľské výpravy do vnútrozemia, mapuje ostrov, realizuje geografický prieskum, stavia cesty – dodnes sa zachovali pozostatky Beňovského cesty cez Masoalský poloostrov z Maroantsetra do Antalaha; na východnom myse Cap Est je po Beňovskom pomenovaný ostrov aj brod cez rieku (pozn. *barónov brod*)
- zjednocuje miestne kmene, vytvára predpoklady pre obchodovanie s ostrovom, usiluje sa pozdvihnúť úroveň obyvateľstva, vzdeláva ľudí, zakazuje kruté zvyky
- kmeňoví náčelníci ho vnímajú ako autoritu a ochranu pred otrokármi, v októbri 1776 ho zvolia za svojho vodcu s titulom *Anpansakabé* – veľký kráľ alebo kráľ kráľov
- Beňovský rozbehol proces postupnej integrácie ostrova Madagaskar, tento proces pokračoval aj po jeho smrti
- Beňovský je považovaný za zakladateľa meteorológie na Madagaskare
- po návrate do Paríža, v máji 1777, na návrh ministra námorníctva a kolónií mu udelili vysoké francúzske vyznamenanie – Kríž sv. Ľudovíta
- Mária Terézia mu 3. apríla 1778 udeľuje grófsky titul a polepšuje mu erb
- v roku 1778 mu francúzsky kráľ Ľudovít XVI. udeľuje hodnosť generála s doživotnou rentou za zásluhy o „spriatelnený francúzsky dom“
- vo Viedni Beňovský predkladá kancelárovi Kaunitzovi návrh na vytvorenie cisárskej flotily na Jadrane, v tom čase tiež zakladá s Jozefom Marottim spoločnosť na vybudovanie obchodnej cesty, ktorá prepojí Viedeň a Bratislavu s Rijekou
- uchádza sa o podporu ďalšej misie na Madagaskar na anglickom kráľovskom dvore
- v roku 1783 získava od Jozefa II. výsadnú listinu, v ktorej ho cisár splnomocňuje ako guvernéra založiť na Madagaskare kolóniu, ktorá by podliehala Viedni
- počas pôsobenia v Paríži v období 1777-78 a 1781-84 má Beňovský intenzívny kontakt s Benjaminom Franklinom, americkým veľvyslancom v Paríži; stali sa osobnými priateľmi, v Paríži hrávali spolu šachy a vzájomne sa inšpirovali; Franklin Beňovskému postupne otvára dvere do amerických obchodných a politických kruhov
- v roku 1782 Beňovský navrhuje G. Washingtonovi zorganizovanie cudzineckej légie na podporu boja o americkú nezávislosť; Washington tento návrh podporil, je zachovaná korešpondencia šiestich listov medzi Beňovským a Washingtonom
- Beňovský uzatvára obchodnú zmluvu a s podporou amerických spojencov získava loď s tovarom na svoju misiu na Madagaskar v roku 1784 z Baltimore
- v máji 1786 pri obrane svojej osady Mauritánia na východnom myse na Madagaskare hrdinsky padá v boji; ako francúzsky generál je zasiahnutý francúzskou guľkou
- je autorom diela *Pamäti a cesty*, bestselleru, ktorý vychádza v roku 1790 v Londýne v angličtine aj vo francúzštine, neskôr je preložený do nemčiny, poľštiny, holandčiny, švédčiny, staroslovienčiny, maďarčiny, japončiny, do celého sveta
- Beňovského kniha vychádza a číta sa nepretržite 226 rokov, dielo je oceňované aj z pohľadu literárneho, iný slovenský autor 18. alebo 19. storočia ho nepredstihol
- Beňovského príbeh inšpiroval v 18. a 19. storočí umeleckú tvorbu v Európe aj v Amerike; vznikajú divadelné hry, opery, operety, hudobné diela, básne a literatúra
- divadelnú hru *Sprisahanie na Kamčatke* hrajú na Slovensku aj štúrovci, táto hra sa hrá dodnes; v roku 2013 bola v štátnom divadle v Košiciach premiéra autorského muzikálu *Móric Beňovský* (réžia: Milan Antol)
- Juliusz Slowacki – poľský romantický básnik píše dielo „Beňovský a iné básne“, Beňovský sa týmto dostal aj do maturitnej otázky na stredných školách v Poľsku
- slávnostné otvorenie Námestia Mórica Beňovského v roku 2017 môže byť pozitívnym počínom zástupcov magistrátu Staré Mesto voči verejnosti

- pomenovaním námestia po Móricovi Beňovskom bude možné vytvoriť platformu na dotvorenie obsahu – súsošie, informačné tabule a historický kontext, čím vznikne v Starom Meste nová atraktívna lokalita, ktorá bude navštevovaná a vyhľadávaná nielen Slovákmi, ale aj zahraničnými turistami.

Pomôžme Bratislave, Slovensku i svetu oživiť príbeh Mórica Beňovského cez jeho nové námestie v našom hlavnom meste.

S úctou

Ing. Vladimír Dudlák, PMP
projektový manažér a riaditeľ
Združenia Mórica Beňovského

Mgr. Jozef Dermek (
historik a publicista
Združenie Mórica Beňovského

Tento návrh svojim podpisom tiež podporujú:

Prof. Mgr. art. Božidara Turzonovová,
herečka SND

Prof. Vincent Múcska, PhD,
historik, Univerzita Komenského

Michel Pouchepadass,
riaditeľ Francúzskeho inštitútu na Slovensku

PhDr. Miroslav Musil, PhD,
bádateľ, spisovateľ a diplomat

Mgr. Maroš Mačuha, PhD.,
výkonný riaditeľ Bratislavského okrášľovacieho spolku

Róbert Kotian,
novinár a publicista

Mgr. art. Lenka Moravčíková-Chovanec, ArtD.,
režisérka a scenáristka

Mgr. art. Roman Féder,
herec, moderátor, kapelník Funny Fellows

Marek Kupčo,
prozaik, režisér a scenárista

MUDr. Luboš Fellner,
BUBO Travel Agency

Benarson Behajaina,
IT expert, Malgaš žijúci v Bratislave

Prof. RNDr. Pavel Veis, CSc.,
experimentálny fyzik a geológ

Miroslav Lajčák

minister zahraničných vecí a európskych záležitostí
Slovenskej republiky

Bratislava 11. júna 2016

Číslo: 210.771/2016-OKUD

Vážený pán Dudlák,

ďakujem za Váš list, v ktorom ma oboznamujete so súčasnou situáciou a aktivitami Vášho združenia. Zaujal ma Váš zámer pomenovať námestie v Starom Meste Bratislavy po Móricovi Beňovskom, slovenskom rodákovi a významnom svetobežníkovi a cestovateľovi, ktorý sa svojimi schopnosťami presadil vo svete.

Bohatá angažovanosť Mórica Beňovského v medzinárodnom prostredí je nespochybniteľná, čím sa stal široko známou historickou osobnosťou svetového formátu. Som si istý, že svojím príbehom môže byť vhodným príkladom a vzorom pre mnohých ľudí aj v súčasnosti.

Aj preto je z pohľadu rezortu diplomacie Váš projekt nanajvýš zaujímavý a užitočný. Nakoľko však jeho realizácia kompetenčne spadá prioritne pod Ministerstvo kultúry SR, odporúčam Vám obrátiť sa v tejto veci predovšetkým naň.

Vo Vašej inšpiratívnej práci Vám prajem veľa úspechov a verím, že plánovaný zámer bude úspešný a ešte viac zatraktívni Bratislavu pre zahraničných návštevníkov.

S pozdravom

Vážený pán
Vladimír Dudlák
projektový manažér a riaditeľ
Združenie Mórica Beňovského
Bratislava

YIT Slovakia a.s.

Račianska 153/A, 831 54 Bratislava

Spoločnosť je zaregistrovaná v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I., v oddiele: Sa, vložke č.: 1410/B.

MIESTNY ÚRAD MESTSKÉJ ČASTI BRATISLAVA - STARÉ MESTO	
DOŠLO DŇA:	27 -10- 2016
EVIDENČNÉ ČÍSLO:	44 877
PRÍLOHY:	ČÍSLO 122

Váš list číslo/zo dňa

Naše číslo
0302/12 012/2016

Mestská časť Bratislava – Staré Mesto
Ing. Eva Bellová
Odd. právne a správnych činností
Vajanského nábrežie 3
814 21 Bratislava

Bratislava
26.10.2016

Vec

„Polyfunkčný súbor NEW STEIN, Blumentálska, Legionárska, Bernoláková ul.
- Pomenovanie verejného priestranstva (Námestie Mórica Beňovského)

Spoločnosť YIT Slovakia a.s. ako developer projektu STEIN Vám oficiálne posielame naše stanovisko k pomenovaniu verejného priestoru v lokalite Stein. Plochu medzi jestvujúcou kultúrnou pamiatkou tzv. Spilkou a budúcim bytovým domom situovaným vo vnútrobloku areálu, jedná sa o súvislý priestor s napojením na Blumentálsku ulicu, navrhujeme pomenovať Námestie Mórica Beňovského.

V tomto duchu prebehlo aj jednanie u Vás dňa 12.10.2016 za účasti nášho zástupcu ako aj zástupcov Združenia Mórica Beňovského. Zámerom OZ Združenie Mórica Beňovského je dať základ "námestiu s príbehom", ktorý by dotváralo susedie Mórica Beňovského vyjadrujúce jeho európsky a svetový rozmer.

Je všeobecne známe, že nové byty v Bratislave kupujú predovšetkým mladí ľudia z celého Slovenska. Pomenovanie priestoru v ktorom začnú novú etapu svojho života po možno prvom slovenskom "svetoobčanovi" a zároveň doteraz aj najväčšom im pomôže integrovať sa do nového prostredia a stotožniť sa s ním, teda stanú sa hrdými Bratislavčanmi.

Aj toto sú dôvody okrem historických, ktoré nás viedli k tomu aby sme podporili túto iniciatívu a zdôraznili náš „európsky“ pohľad na súčasnosť.

S pozdravom

Milan Mu...
gen. riaditeľ a podpredseda

Prílohy:

1. Zdôvodnenie návrhu
2. Grafická časť

Zdôvodnenie návrhu Námestia Mórica Beňovského – príloha k listu

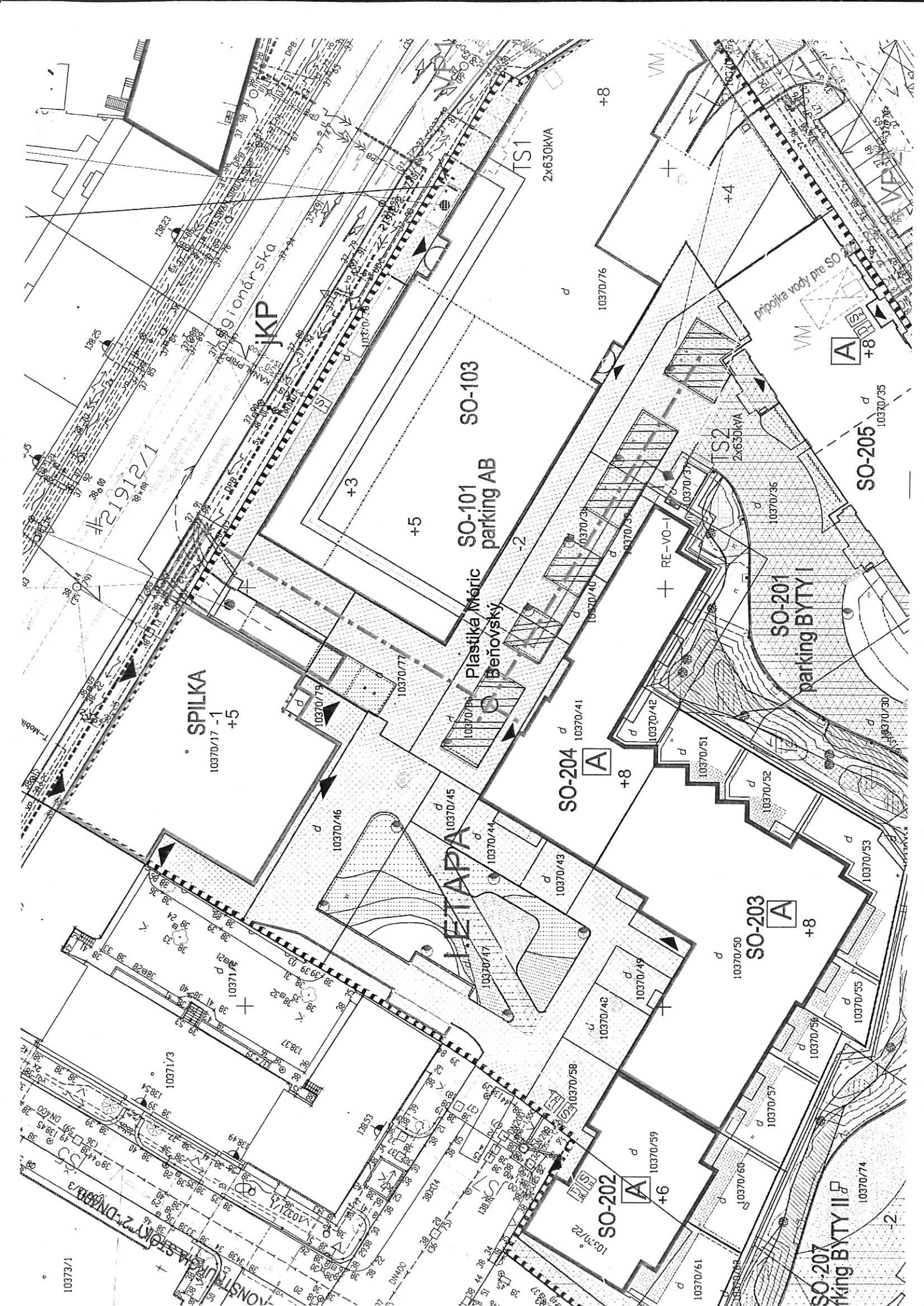
Móric Beňovský ako uhorský šľachtic slovenského pôvodu za svoj krátky, ani nie 40 ročný život, zanechal výraznú stopu a presadli sa v niekoľkých rozmanitých oblastiach:

- **Móric Beňovský ako spisovateľ** – je autorom diela Pamäti a cesty, bestselleru, ktorý vyšiel prvý krát v roku 1790 v Londýne v angličtine aj vo francúzštine, bol preložený do viac ako 10 jazykov vrátane japončiny, vychádza a číta sa nepretržite 226 rokov, dielo je oceňované aj z pohľadu literárneho, iný slovenský autor 18-teho alebo 19-teho storočia ho nepredstihol.
- **Móric Beňovský ako šľachtic a významná osobnosť** – Móric Beňovský je historická osobnosť svetového formátu, so slovenským pôvodom, počas svoj pôsobenia sa zapísal do kultúry, histórie i politického diania šesnástich krajín sveta na štyroch kontinentoch; Mária Terézia mu 3. apríla 1778 udeľuje grófsky titul a polepšuje mu erb; na návrh ministra námorníctva a kolónií Franczsa mu v máji 1777 udelili vysoké francúzske vyznamenanie – Kríž sv. Ľudovíta; Beňovský v roku 1772 získal poverenie francúzskeho kráľovského dvora na založenie vojensko-obchodnej základne na Madagaskare; v roku 1783 získava od Jozefa II. výsadnú listinu, v ktorej ho cisár splnomocňuje ako guvernéra založiť na Madagaskare kolóniu, ktorá by podliehala Viedni; je zachovaná korešpondencia šiestich listov medzi Beňovským a G. Washingtonom ohľadom Beňovského projektu podpory americkej nezávislosti.
- **Móric Beňovský ako cestovateľ a bádateľ** – počas svojho života precestoval vyše 60 tisíc kilometrov, preplavil sa na lodiach cez tri oceány, navštívil štyri kontinenty, ako prvý Európan preskúmal pri plavbe z Kamčatky v roku 1771 oblasť severného Pacifiku; toto prvenstvo sa pripisuje Jamesovi Cookovi, ktorý sa tam plavil až o sedem rokov neskôr, Beňovský je považovaný za zakladateľa meteorológie na Madagaskare.
- **Móric Beňovský ako vojak** – bol dôstojníkom rakúskej cisárskej armády, v r. 1768 sa zapojil do bojov Barskej konfederácie za nezávislosť Poľska proti Rusom, po boku Kazimierza Pulaského – poľského, neskôr aj amerického generála; Beňovský, podobne ako M. R. Štefánik, vstupuje do francúzskych vojenských služieb, Ľudovít XV. mu v roku 1772 udeľuje hodnosť plukovníka, o 5 rokov neskôr ho Ľudovít XVI. povyšuje na brigádneho generála Francúzska, Beňovský sa zapojil do boja za nezávislosť USA.
- **Móric Beňovský ako líder a empatický kolonizátor** – v Boľšereckom vyhnanstve na Kamčatke dokázal ako líder a zručný komunikátor zorganizovať vzburu a spolu s ruskými, poľskými i švédskym vyhnancom utiekli a preplavili sa na vratkej lodi neznámymi vodami až do provincie Macao; v rokoch 1774-1776 pôsobí na Madagaskare ako veliteľ oddielu 260 dobrovoľníkov, v Antongilskom zálive; buduje mesto Louisburg, organizuje bádateľské výpravy do vnútrozemia, mapuje ostrov, realizuje geografický prieskum, stavia cesty – dodnes sa zachovali pozostatky Beňovského cesty cez Masoalský poloostrov; na východnom myse Cap Est je po Beňovskom pomenovaný ostrov aj brod cez rieku (pozn. *barónov brod*), zjednocuje miestne kmene, vytvára predpoklady pre obchodovanie s ostrovom, usiluje sa pozdvihnúť úroveň obyvateľstva, vzdeláva ľudí, zakazuje kruté zvyky, stavia sa proti otrokárskym praktikám na Madagaskare; kmeňoví náčelníci ho vnímajú ako autoritu a ochranu pred otrokármi, v októbri 1776 ho zvolia za svojho vodcu s titulom *Anpansakabé* – kráľ kráľov, Beňovský rozbehol proces postupnej integrácie ostrova Madagaskar, tento proces pokračoval aj po jeho smrti.
- **Beňovský ako inšpirátor** – Beňovského príbeh inšpiroval v 18. a 19. storočí umeleckú tvorbu v Európe aj v Amerike; vznikajú divadelné hry, opery, operety, hudobné diela, básne a literatúra, divadelnú hru *Sprisahanie na Kamčatke* hrajú na Slovensku aj štúrovci,

táto hra sa hrá dodnes; v roku 2013 bola v štátnom divadle v Košiciach premiéra autorského muzikálu Móric Beňovský (réžia: Milan Antol); Juliusz Slowacki – poľský romatický básnik píše dielo „Beňovský a iné básne“, Beňovský sa týmto dostal aj do maturitnej otázky na stredných školách v Poľsku.

- **Vnímanie Beňovského mimo Slovenska** – na Madagaskare sú po ňom pomenované ulice resp. námestie v štyroch mestách - Antananarivo, Antsirabe, Antsiranana a Antalaha; v Poľsku, kde je Móric Beňovský národný hrdina, majú ulicu po Beňovskom v dvadsiatich mestách; V Budapešti, kde Móric nikdy nebol, je Móric Benovszky útca, v Maďarsku je vnímaný ako národný hrdina; Bratislava ako hlavné mesto Slovenska, vtedajšia metropola Uhorska, korunovačné mesto v Beňovského období a mesto, kadiaľ prechádzal na svojich cestách medzi Vrbovým a Viedňou, nemá po Móricovi Beňovskom zatiaľ žiadnu stopu.

Vzhľadom na horeuvedené skutočnosti navrhujeme pomenovať verejné priestranstvo, plochu medzi jestvujúcou kultúrnou pamiatkou tzv. Spilkou a budúcim bytovým domom situovaným vo vnútrobloku areálu – Námestie Mórica Beňovského. Sme presvedčení, že toto pomenovanie pomôže zatraktívniť projekt Stein a ešte umocní základ príjemnej lokality na okraji Starého Mesta, ktorá bude aktraktívna aj pre turistov a návštevníkov mimo Bratislavy.

DreamField Property s. r. o., Račianska 153, 831 54 Bratislava, IČO: 47 249 072, DIČ: 2023814617,
IČ DPH: SK 202023814617, spoločnosť zaregistrovaná v Obchodnom registri Okresného súdu
Bratislava I, oddiel Sro, vložka č.: 90197/B

MIESTNY ÚRAD MESTSKÉJ ČASTI BRATISLAVA - STARÉ MESTO	
DOŠLO DŇA:	25 -10- 2016
EVIDENČNÉ ČÍSLO:	97310/2016
PRÍLOHY:	VYBAVUJE:

Ing. Eva Bellová
odd.právne a správnych činností
Bratislava – Staré mesto

Vajanského nábrežie 3

814 21 Bratislava

V Bratislave, dňa 24. októbra 2016.

Vec: Pomenovanie námestia v lokalite Stein

Vážená pani Bellová,

spoločnosť DreamField Property, ako vlastník časti pozemkov vrámci lokality Stein s potešením víta a súhlasí s návrhom pomenovania verejného priestoru pred Spilkou ako **“Námestie Mórica Beňovského”**.

Táto historická osobnosť svetového formátu zatiaľ v našom meste chýba. Príbeh Mórica Beňovského môže novú lokalitu v Starom Meste zatraktívniť pre domácich aj zahraničných návštevníkov.

S pozdravom

Ing. Gabriel Csoj
Za,
Bratislava

Ing. Gabriel Csoj

konateľ DreamField Prop

AMW Development a.s., Gorkého 7/A, 811 01 Bratislava
IČO: 47 258 004, IČ pre DPH: SK2120091116,
Spoločnosť zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I,
Odd.:Sa, vl.č. 6172/B

MIESTNY ÚRAD MESTSKEJ ČASTI BRATISLAVA - STARÉ MESTO	
DOŠLO DŇA:	31 -10- 2016
EVIDENČNÉ ČÍSLO:	48196/2016
PRÍLOHY:	VYBAVUJE: 822

Ing. Eva Bellová
Bratislava – Staré mesto
Vajanského nábrežie 3
814 21 Bratislava

V Bratislave, 31. októbra 2016

Vec: Námestie Mórica Beňovského v lokalite Stein

Vážená pani Ing.Bellová,

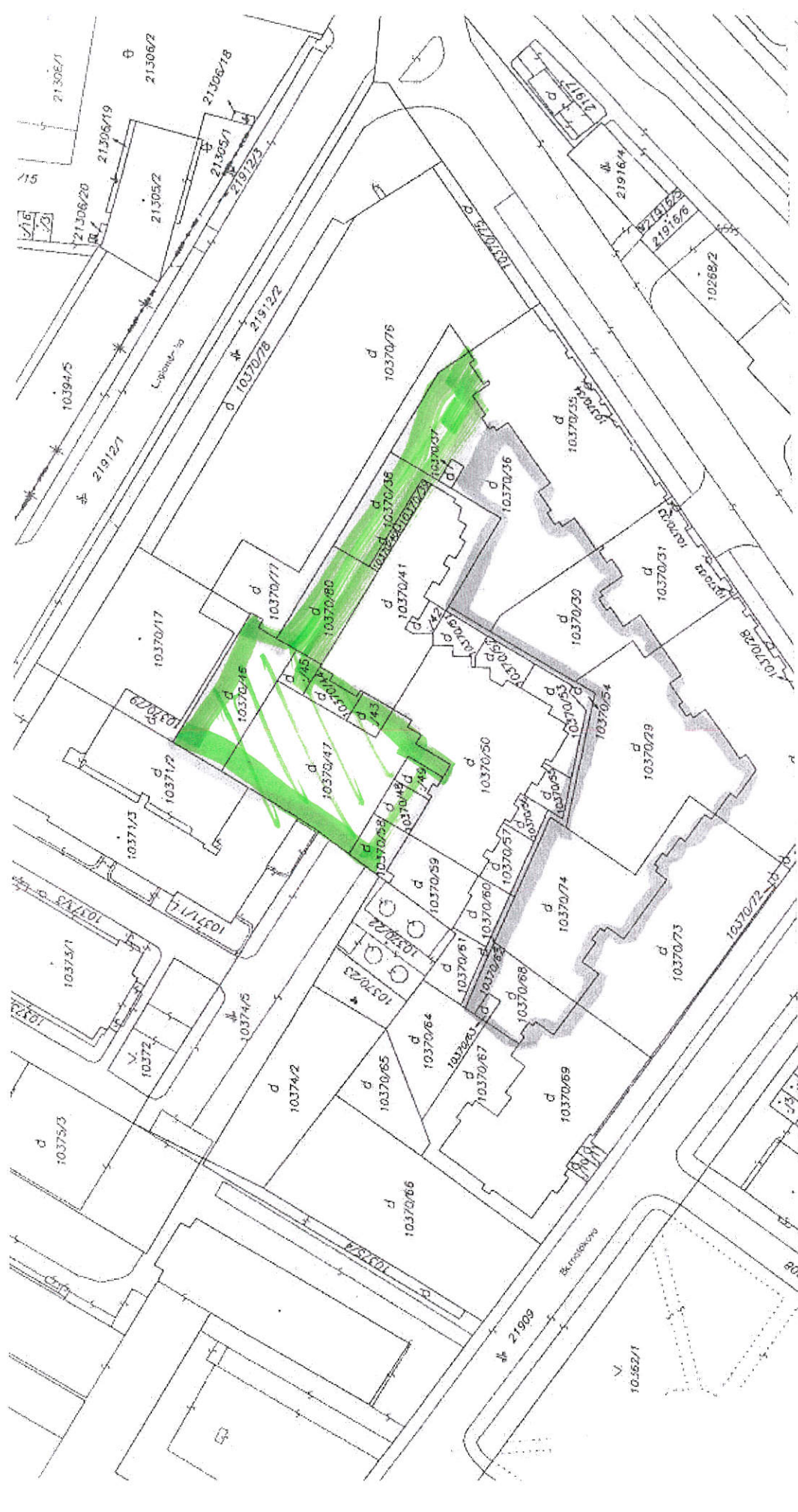
v mene spoločnosti AMW Development a.s. si Vás dovoľujeme informovať, že ako vlastník časti pozemkov lokality Stein v mestskej časti Bratislava - Staré Mesto, podporujeme pomenovanie verejného priestoru v zmysle návrhu spoločnosti YIT a Združenia Mórica Beňovského ako "Námestie Mórica Beňovského".

S úctou

Matí

AMW Devr
Gorkého 7A,
IČO: ·
IČ DPH:

Okresný úrad Bratislava katastrálny odbor	Okres	Bratislava I	Obec	BA-m.č. STARÉ MESTO	Kat. územie	Staré Mesto
	Číslo zôskazky 46403/105		Vektorová mapa		Mierka	1 : 1000
KÓPIA KATASTRÁLNEJ MAPY na parcelu:						
Vytvoril		Spôsobené v zmysle zákona č. 145/1995 Z.z.				
Dňa	26.06.2015	Meno	Silvester Široký			
		Početka o podpis				

Námestie Mária Benouška
Stenou dvor

